

Погляд крізь час

УДК 8.9.2

Л. Г. Рева

СПОВІДЬ НА ВЕРШИНІ ЛІТ

Авторові цього архівного документа, що пролежав у родинній шухляді понад 10 років, 7 серпня 2013 р. виповнилося 55 років. Здавалося б, чимало прожито, і що лишається попереду? Перебираючи родинний архів, роблячи певні підсумки творчого доробку, я нашттовхулася на нього, зосередившись на тому, як багато важать родинне походження, шкільні та університетські уроки, вантаж світової та вітчизняної літератур, зустрічі з цікавими людьми. Документ був написаний уже сталим науковцем. За плечима було майже 10 років трудового й наукового стажу. Причому пошуки автора не замикалися на якійсь одній вузькій проблемі, а охоплювали широке коло питань, якими опікується дослідження літературної біографіки. Матеріал викладений у формі звірвання – сповіді.

Сповідь – це відкриття своїх гріхів перед Богом у присутності священика, а каяття – це відчуття власної нікчемності і провини перед Господом. Сповідь і каяття – це дві складові примирення з Богом. Господь сам дав владу Своїм учням відпускати гріхи, кажучи: „Що зв'яжете на землі, буде зв'язаним на небі. А що розрішите на землі, буде розрішеним на небі”. Як і віра сповідується, і гріхи теж сповідаються. Тобто, щоб посповідатися і отримати відпущення гріхів, треба їх знати, назвати і бажати виправитися. Якщо йдеться до першої Сповіді, доречно взяти на допомогу духовну літературу. Сповідь можна побудувати і за десятьма заповідями. Можна готуватися до Сповіді, записуючи гріхи, які ви пригадаєте. Цей запис можна показати або прочитати священику. Не розповідайте зайвих подробиць і не виправдовуйтесь, просто називайте гріхи. Підходячи до Сповіді вперше, обов'язково сказати про це. На Сповіді, головним є відчуття провини перед Богом, а Господь милостивий і вибачить навіть забуте або допоможе пригадати, якщо ви будете уважними до власного духовного життя.

Таїнство Сповіді, як і будь-яке інше Таїнство Церкви, вимагає особистої участі в ньому людини. У Таїнстві відбувається безпосередня реальна зустріч з Богом, де Господь – знавець нашого серця, через священика прощає щиро розкаяні гріхи. Сповідь не є формальним перерахуванням своїх гріхів з наступним їх пробаченням. Сповідь – це акт доброї волі, результат усвідомлення власної недосконалої, небажання жити з гріхом, бажання отримати від Бога підтримку, і тільки

тоді – пробачення. А можливо це лише за умови щирого і вільного наміру кожної людини. Тому сповідання гріхів за когось, хоча б воно і мало благі наміри, не буде мати сили.

За „Словником літературознавчих термінів” В. М. Лесина та О. С. Пулинця (1), „сповідь” – це своєрідний жанр літературно-публіцистичної творчості, побудований на одвертому признанні в чомусь, викладі думок, поглядів, інтимних подробиць життя тощо. Сповідь будується на... автобіографічному матеріалі... Твори типу сповіді мають важливе значення при вивченні біографії..., а також можуть бути використані як цікавий зразок мемуарної літератури”.

Документ подається в „Додатку”.

Додаток.

Сповідь. Та й не тільки...

Я, Рева Лариса Григорівна, або ж просто Леся, народилася 7 серпня 1958 року у м. Києві. Батько, Рева Григорій Семенович (1920 – 1987) (2), був учителем української мови та літератури, мати, Ніна Максимівна (1929) (3),(4), викладала художню бібліографію в Інституті культури. Моїм вихованням, по суті, займалася бабуся, Геращенко Меланія Павлівна (1900 – 2002) (5), Царство їй Небесне, нещодавно відійшла у вічність на 102-му році завдяки життєлюбству та невичерпаному оптимізму. А найвідвертіше сказати – мене виховувала вулиця зі своїми законами, де моїх однолітків була сила-силенна, а я вважалася їх ватажком.

Батько, колишній фронтовик-блокадник, часто впадав у відчай, а матері я в дитинстві не пам’ятаю взагалі: вона весь час була на роботі. Бабуся ж за щоденними клопатами біля саду, курей, а також в хатніх турботах, нас з сестрою (вона на 4 роки старша), кликала лише на їжу, а мені й їсти було ніколи. Забула сказати, що ми мешкаємо в приватному будиночку з присадибною ділянкою в межах Києва, а поруч – ліс та озеро, і тому розвернутися в ігрищах було запросто й легко. Досить часто дільнична медсестра виловлювала нас для всіляких щеплень, а мене одного разу піймала на огорожі, де й зробила „пірке”. Вірші у той час навідували мене часто, я лише встигала записувати їх, тому й тематика – різноманітна. Та тільки-но стала на стежку дорослу, вони, як казав мудрий В. Коротич, кудись пішли. А згадуючи свою улюблену велику Лесю, її „Лісову пісню”, на якій зросла, неодмінно вважаючи себе скоріше лісовою царівною, – раз ступивши на „людські стежки”, дорослішаючи, відчула враз, як „пропала воля”. От тоді-то до мене прийшли Хемінгуей та Ремарк, пізніше Цвейг. Чесно кажучи, я відчула шокую терапію в усьому її обсязі. Я перестала бути „зраненим птахом”, „у журі” від того, що романтика кудись безповоротно відступала, доки не втекла геть, а стала, вивчаючи англійську з першого класу, прислухатися,

по кому ж він б'є, той дзвін? Далєбі – не по мені. Я закохалася в Америку, але ще більше любила Україну, живильні соки якої давали мені життя. І ще досить сильно вабив Париж, неминаюче свято, яке завжди поруч. З романтика я перетворилася на публіцистку, та про це, сподіваюсь, іншим разом.

Бути чи не бути – філологом – для мене таке питання не поставало. Не журналістом, і не вчителькою, а саме – філологом – з ширшим спектром діяльності, аж до того, щоб представляти Україну на всіляких форумах, можливо, й Верховну Раду чи дипломатично в якійсь країні (і все-таки можуть поети правити країною), я твердо вирішила уже в 5-му класі, і не змінила своєї думки ні потім, ні тоді, коли перший раз вступила – і саме до університету ім. Тараса Шевченка, коли не дібрала півбалу, ні вдруге, але вже на вечірнє відділення, з перебраними балами. Вірші покинули мене тоді, коли я, не маючи впливових батьків, стала однією з перших студенток. Зі своїми ровесниками по вулиці ми розійшлися назавжди: вони залишилися там, в дитинстві, а багатьох уже немає в живих, хтось спився, хтось не здолав життєвих перепон, обравши шлях легший. Але той місток, який все-таки безслідно не зник, скористався для того, щоб кандидатська моя дисертація була присвячена саме поезії – поетові П. Воронькові, адже творчість великої Лесі спричинила і його до того, щоб темі я не змінювала, оскільки час був такий, коли „виринали” з забуття та спецфондів письменники-дисиденти, ламалися стереотипи, а сам П. Воронько на той час уже 3 роки як помер, і існувала загроза не захиститися взагалі. Наприклад, відомий журналіст М. Шудря прямо мені так і казав. Та мій батько, який на той час також нас покинув, дуже хотів мене бачити „зі ступенем”. Окрім того, систематика завжди була мені притаманна, і тому, те, що починалося, рано чи пізно все ж мало своє остаточне завершення.

Хоча з мене і не вийшло балерини та піаністки, як хотілося б мамі. Бо то – не моє. Дуже хотіла б малювати, та не маю до того хисту.

Вірші я майже нікому не показувала.

У випадковості ніколи не вірила і не вірю. І коли Бог дав мені силу представити їх загалові, значить, так треба.

Моя місія на Землі ще далеко не вичерпана: мушу ще багато встигнути. Надіюся на Бога та підтримку багатьох людей, і не маю права схибнути. І все-таки, я – науковець-медієвіст, та й не тільки... І поки що трохи – політик.

30. 04. 2002 р.

Список використаної літератури

- 1. Лесин В. М., Пулинець О. С.** Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. – К. : Наук. думка, 1965. – С. 356.
- 2. Рева Л.** Рева Григорій Семенович – педагог-літературознавець : До 90-ліття від дня народження / Л. Рева // Український календар-щорічник : Українознавство. – К., 2010. – 244 с. – С. 215 – 218.
- 3. Рева Л.**

Библиографы XX века : Нина Максимовна Рева / Л. Рева // Румянцевские чтения – 2010 : Материалы Междунар. науч. конф. (20 – 22 апр., 2010) : Ч. 2 ; сост. Ермакова М. Е. – М. : „Пашков Дом”, 2010. – 292 с. – С. 85 – 90. **4. Рева Л. Г.** Рева Ніна Максимівна / Л. Г. Рева // Українські бібліографи : біогр. відом, проф. діяльн., бібліогр. – К., 2008. – Вип. 2 / авт.-уклад. : Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко; наук. ред. : В. О. Кононенко, Н. Я. Зайченко. – К., 2010. – 240 с. – С. 120 – 121. **5. Рева Л. Г.** Женская линия семьи Ревы : материалы к биографии / Л. Г. Рева // Женщины и мужчины в контексте исторических перемен : Материалы Пятой Междунар. науч. конф. Рос. Ассоциации исследователей женской истории и Ин-та этнологии и антропологии им. Н. Н. Миклухо-Маклая РАН, 4-7 окт., 2012 г., Тверь : в 2 т. – М., 2012. – Т. 2. – С. 54 – 55. **6. Рева Лариса Григорівна** // Українські бібліографи : біогр. відом, проф. діяльн., бібліогр. – К., 2008. – Вип. 2 / авт.-уклад. : Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко; наук. ред. : В. О. Кононенко, Н. Я. Зайченко. – К., 2010. – С. 117 – 120.

Рева Л. Г. Сповідь на вершині літ

В архівному документі Реви Л. у формі спогадів та міркувань розповідається про життя філолога, науковця, її становлення, непрості шляхи досягнення істини. Вирішальним фактором у доборі професії автором стали батьки та їх діяльність. Оповідачка веде мову про важливі чинники, що спричинилися до обрання життєвого шляху – це і літературні набутки від корифеїв української літератури – В. Коротича та інших майстрів слова, зарубіжних авторів – Е. Хемінгуєя, Е.-М. Ремарка та ін., які своєю майстерністю спонукали до того, щоб вписати українське слово до висот світової літератури. Вся діяльність Реви Л., за „Сповіддю”, спрямована саме на ці завдання, і крапку поки що ставити рано.

Ключові слова: література, митець, письменник, вірші, П. Воронько, В. Коротич.

Рева Л. Г. Исповедь на вершине лет

В архивном документе Ревы Л. в форме воспоминаний и размышлений рассказывается о жизни филолога, научного работника, ее становлении, непростых путях постижения истины. Решающим фактором в выборе профессии автором стали родители и их деятельность. Рассказчик ведет речь о важнейших факторах, которые послужили в выборе жизненного пути – это и литературные приобретения от корифеев украинской литературы – В. Коротича и других мастеров слова, зарубежных авторов – Э. Хемингуэя, Э.-М. Ремарка и др., которые своим мастерством способствовали тому, чтобы вписать украинское слово к высотам мировой литературы. Вся деятельность Ревы Л., по „Исповеди”, подчинена именно этим задачам, и точку пока еще ставить рано.

Ключевые слова: література, мастер, писатель, стихотворения, П. Воронько, В. Коротич.

Reva L. G. Confession at top of years

In archives document by Reva L. in remembrances and reflections form to relate about life by philologer, scientific workman, her mature age, complicated ways of the comprehension truth. Thing settled overseer into the choice profession to happen the parents and they activity. The author to relate is about importance factor which to give attendance at the choice of life way – this are literary acquirings from the corypheus of Ukrainian literature – V. Korotych and other word's masters, foreign authors – E. Hemingway, E.-M. Remarque and others, which your profession are contribute to write in Ukrainian word into the height of universal literature. All activity by Reva L. into „The confession” are subordinated precisely for this problems, and the point to put so long as early.

Key words: literature, masters, writers, poetical work, P. Voronko, V. Korotych.

Стаття надійшла до редакції 27.08.2013 р.

Прийнято до друку 27.09.2013 р.